

Зеленко С.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту
Луцький національний технічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Одним із важливих кроків наближення України до стандартів життя Європейського Союзу стала децентралізація влади, а саме місцевого самоврядування. Варто наголосити, що попри існуючі політичні, фінансові та економічні труднощі перший етап реформи успішно завершився.

Новостворені об'єднані територіальні громади отримали широкі фінансові можливості через зміни Податкового і Бюджетного кодексів, можливість вирішення спільних проблем та розвитку інфраструктури. Позитивні зрушення відчули практично усі мешканці громад.

Для реалізації реформи децентралізації, починаючи з 2013 року, залучено близько 510 млн. євро фінансування від різних міжнародних організацій та держав-партнерів.

Найменш успішними напрямками виявилися реформи шкільної освіти на місцевому рівні, первинної медичної допомоги, житлово-комунального господарства. Найбільшою проблемою залишається відсутність рівного доступу мешканців громади до освітніх, медичних та соціальних послуг, комунікації представників влади та бізнесу, розвитку потенціалу громад.

Управління об'єднаною територіальною громадою передбачає функціонування ради депутатів ОТГ, голови ОТГ, виконавчого комітету та відділів й управлінь відповідних господарських служб. Голова та рада депутатів ОТГ підзвітні громаді. Вони ж контролюють роботу виконавчого комітету.

Набуття широких прав та фінансових можливостей супроводжується також і збільшенням кола відповідальності за прийняті рішення керівними органами місцевого самоврядування. Саме до прийняття обґрунтованих рішень та до відповідальності за них більшість керівників громад виявилися не готовими. Перестало працювати правило – «скільки грошей виділили – на стільки й зробили». Управління територіями потребує нових підходів до планування, оцінки потенціалу та його реалізації.

Про ефективність роботи голови та ради ОТГ формується звіт, який оприлюднюється на щорічних зборах громади. У більшості випадків він обмежується фінансовими показниками, які передбачені фінансовою звітністю та звітами про використання коштів спеціального і загального фондів. Інформація про планування дохідної частини бюджету та розширення джерел надходження коштів в перспективі, зазвичай, обмежена необхідним для громади мінімумом.

Збільшення власних надходжень до бюджету громади залежить від раціонального використання потенціалу. Сучасні теоретичні та наукові напрацювання не дозволяють в повній мірі здійснити процес виявлення та оцінки потенціалу. Проблемою також залишається механізм реєстрації та відображення у звітності ОТГ наявних потенційних можливостей.

Вважаємо, що концепція інтегрованої звітності дозволить вирішити окреслені проблеми. Сучасні наукові дослідження концентрують увагу на необхідності доповнення фінансової звітності інформацією нефінансового характеру, яка б дозволяла зрозуміти вектор руху компанії в сферах її діяльності. Акцентується увага також на розкритті інформації про раціональність, «чистоту» використання інвестованого капіталу, врахування вимог «ощадного» використання природних ресурсів тощо.

Діяльність ОТГ безпосередньо стосується усіх сфер життя громади, фінансується нею та підзвітна мешканцям. Інформація про використані та потенційні можливості розвитку громади повинна бути одним із ключових елементів інтегрованої звітності ОТГ.

Пропонуємо виділити наступні напрями розкриття інформації в інтегрованій звітності:

- використання та перспективи розвитку природно-ресурсного потенціалу – інформація про природні умови або природні матеріальні ресурси;

- використання та перспективи розвитку людського потенціалу – інформація про соціо-демографічний потенціал, інституційно-релігійний, культурно-етнічний, підприємницький потенціал, інноваційний потенціал;

- використання та перспективи розвитку інфраструктурного потенціалу – інформація про виробничу, соціальну та ринкову інфраструктуру, інформаційний, логістичний, науково-технічний потенціал;

- використання та перспективи розвитку потенціалу відтворення – інформація про інвестиційний (фінансовий) потенціал, організаційний потенціал.

Кожен напрям потребує детального вивчення з точки зору виявлення конкретного об'єкта, кількісної, вартісної та якісної оцінки, методики вибору альтернативних напрямів використання потенціалу та/або ресурсу, оцінки ефективності прийнятих рішень, форм та змісту звітності.